

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1895.

Meddelelser

fra

Juel-Hansens Realskole

(fh. Pastor Andresens)

Store Kongensgade 67.

København.

I. Cohens Bogtrykkeri. A. A. Lange & Co.

1895.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

1895.

Meddelelser

fra

Juel-Hansens Realskole

(fh. Pastor Andresens)

Store Kongensgade 67.

København.

I. Cohens Bogtrykkeri. A. A. Lange & Co.

1895.

Almindelig Forberedelseeksamen afholdtes ved Skolen i Juni—Juli Maaned 1894. Der havde indstillet sig 4 Elever, som bestod med omstaaende Resultat. Til at bestaa fordres 48 eller 45 Points, eftersom der opgives 3 eller 2 fremmede Sprog. Til at bestaa med Udmærkelse fordres henholdsvis 120 og 112 $\frac{1}{2}$ Points.

Som Censorer fungerede Adjunkt Dorph i Dansk, Dr. Schou i Engelsk og Tysk, Dr. Stefansson i Fransk, cand. mag. J. H. Jensen i Historie, Musæumsassistent Boye i Geografi, Justitsraad Juel i Naturhistorie og Adjunkt Aasted i Mathematik, Fysik og Regning.

Til Eksamen indstillede sig:

Martin Cecilius August Brinkmann, Søn af Grosserer B.,
født d. 1. Nov. 1878.

Johan Valdemar Danielsen, Søn af Gravør D., født d. 21.
Febr. 1878.

Johan Frederik Tesch Iversen, Søn af Murmester I., født
d. 11. April 1878.

Erin Andreas Georg Vald. Juel-Hansen, Søn af Skolebestyrer
J.-H., født d. 15. April 1878.

Alm. Forberedelsesexamen 1894.

	Dansk, skriftl.	Dansk, mundtl.	Engelsk.	Tysk.	Fransk	Historie.	Geografi.	Naturhist.	Regning.	Aritmetik.	Geometri.	Naturalære.	Orden.	Point.
Brinkmann	mg. ÷	mg.	mg.	mg.	g. +	mg. +	mg. +	ug. ÷	g. +	mg.	tg.	mg.	mg. ÷	102 $\frac{2}{3}$
Danielsen	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	g. +	—	mg.	ug. ÷	mg. ÷	g. +	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg.	96 $\frac{1}{3}$
Iversen	g. +	mg.	ug. ÷	mg.	—	ug. ÷	ug.	ug.	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	mg. +	mg. ÷	107 $\frac{2}{3}$
Juel-Hansen	mg.	ug. ÷	ug.	ug.	ug. ÷	ug.	ug.	ug.	ug.	ug. ÷	mg. +	ug.	mg.	123 ^{*)}

*) Udmærkelse.

Skolen tæller 108 Disciple, deraf 8 Piger, fordelt i 9 Klasser og underviste af 14 Lærere og Lærerinder.

Hans Majestæt Kongen besætter f. T. 3 Fripladser, Hans Kgl. Højhed Kronprinsen 1 og Hendes Kgl. Højhed Kronprinsessen 1.

Skolepengene, der erlægges maanedsviis forud, ere for 1. Kl. 5 Kr. De stige med 1 Kr. for hver Klasse og blive altsaa i 6. Kl, 10 Kr. I de 3 øverste Klasser ere de 12, 13 og 14 Kr.

De Elever, der indstille sig til alm. Forberedelseseksamen, betale ogsaa for de Maaneder, hvori Eksamen afholdes, og endvidere i Eksamensgebyr 20 Kr.

I Brændepenge betales for hver Discipel 4 Kr. aarlig. De erlægges 1. Oktober og 1. Januar, hver Gang med 2 Kr.

For to Søkende gives 2 Kroners, for tre 4 Kroners Afslag i Skolepenge. Den fjerde gaar frit.

Under særlige Forhold gives yderligere Moderation. For dem, en saadan kommer til Gode fra Indmeldelsesdagen, betales 4 Kr. i Indskrivningspenge.

Udmeldelse maa ske til den 1ste i en Maaned med en fuld Maaned's Varsel. Der betales altsaa for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker, og for den følgende.

Naar en Elev forsømmer Skolen paa Grund af Sygdom, betales for den Maaned, hvori Sygdommen begynder, og for den følgende. Denne Regel finder ogsaa Anvendelse paa Elever, der holdes borte fra Skolen paa Grund af Sygdom i Hjemmet.

Skole-Eksamen blev i Aar afholdt i Slutningen af April. Ved den Tid skulde Programmet have været ud. Men Sygdom hindrede mig i at skrive det. Det kommer altsaa »post festum«, og jeg har da valgt at erstatte de hvert Aar tilbagevendende Beretninger om Skoleaarets Virksomhed med nogle almindelige Bemærkninger om Skolens Arbejde i det hele.

Bemærkninger om Skolens Arbejde.

En dimissionsberettiget Skole har 2 Hovedformaal med sin Undervisning, et formelt og et reelt.

Det formelle er at opdrætte Eleverne til at gøre den bedst mulige Eksamen — det reelle: at udvikle dem til Livet.

Og hvad vil dette nu sige? Hvilke Fordringer stille Mennesker og Liv til hinanden?

For det første har enhver den største aktuelle Interesse af at naa frem til gode økonomiske Livsforhold. Herom ville alle være enige. Saa maa ogsaa alle være enige om, at Skolen skal give sine Elever de fyldigst mulige Forudsætninger for, at de kunne tjene deres Brød, helst saa meget, at det rækker lidt længere end til Sulteføde.

Men hermed har Skolen ikke løst sin reelle Opgave. Kommer et Menneske ikke længere end til at arbejde for sit eget Velvære, er han — væsentlig set — ligegyldig for Samfundet. Og saa lever han en Del af sit Liv forgæves. Derfor maa Skolen lægge Grundvolden for sine Elevers Samfundsdannelse, den maa give dem den elementære Forstaaelse af, hvad et Samfund er, og efter hvilke Love det arbejder, saa de begynde at faa Øje for den Vekselvirkning mellem Individerne, den gensidige Afhængighed og det Fællesskab i Interesser, der samle dem til en Samfundsenhed. Og idet den øver Eleverne i at tænke sundt og rigtigt — idet den skærper deres sunde Sans, saa langt deres Evner tillade det, skal den stræbe at lede dem ind paa Selvudvikling og Selvopdragelse for at vække deres Sans for aandelig og praktisk Selvhjælp. M. a. O. Den skal samtidig undervise, modne og opdrage. Kortest udtrykkes Skolens reelle Opgave i de Ord, at den skal stræbe at gøre sine Elever dygtige og gode.

Naar nu Skolen samler sin Kraft om sin formelle Opgave, den afsluttende Eksamen, saa arbejder den galt. Den ornamenterer, den propper, og den fylder, men den former og modner ikke. Den magasinerer en hel Mængde Kund-

skabsstof i Hovedet paa sine Elever uden at tage i tilstrækkelig Betragtning, om dette Stof gennem tanke- og forstandsmæssig Tilegnelse ligesom har aflejret sig i Hjerne-cellerne saaledes, at det er til rede, naar der er Brug for det. Men løse Kundskaber hæmme mere, end de fremme. Naar et Menneske ikke har sine Kundskaber i Orden, saa vil Tankernes Uklarhed ikke aftage, men tiltage med Kundskabsmængden.

Den formelle Opgave maa ikke isoleres i Skolen, den maa og skal, hvad den saa overmaade godt kan, falde sammen med den reelle Opgave, thi mellem Skole og Liv maa der ikke være en Kløft, der skiller, men en Bro, der binder.

En Skole er umyndig overfor Valget af Undervisnings-fagene. Den **skal** undervise i de og de Fag, den **skal** gennemgaa saa og saa stort et Pensum i hyert af dem. Og Undervisningsautoriteterne ere konservative, de gøre kun langsomt og ugerne Forandring i det bestaaende.

Men nu Livet, Samfundet, som de unge skulle træde ind i? Er det ogsaa konservativt?

Man kan tvistes om, hvorvidt Samfundslivet ligger i en Fremgang eller en Tilbagegang, men eet er absolut sikkert: at det ligger i en stadig Forandring. Stadig bryde nye Strømninger frem og rive gammelt Pæle- og Murværk med sig. Opfattelser og Livssyn forandres, Kampen for Selv-interesser bliver skarpere, mere bevidst, mere hensynsløs. Og lærer man ikke i Tide at holde sig oppe i alt dette rørte Vande, saa gaar man i Tidens Fylde til Bunds paa den ene eller den anden Maade.

I vore Dage er Deltagelsen i det offentlige Liv stor. Damp og Telegraf give vid Horisont, Synet indsnævres ikke mere ved Byens eller Sognets Grænser, det flakker rundt paa den hele Klode, og der er næppe saa uciviliseret et Menneske, at ikke hans Blik omfatter — om end taaget, uklart og misforstaaende — baade Balkanhalvøen, Japan, Afrika og Stillehavsoerne. Alt det og saa Hjemmeforholdene bringe Spørgsmaal

nok paa Dagsordenen. Derfor ræsonnere vi saa meget, derfor have vi saa mange færdige Meninger og Domme. I Mod-sætning hertil staar det, at der er saa grumme faa, som blot vide, hvad det er at tænke. Frasemageri træder i Stedet for Tanker, løse og tilfældige Opfattelser i Stedet for alvorlig og bevidst Stræben efter Forstaaelse. Og af denne Brist paa Tænkeevne udspringer og maa udspringe en hel Del aandelig Slaphed og moralsk Ynkelihood. Vi kan tale højt nok om stærke Følelser og fin Moralitet. Men en Følelse er kun lidet værd, naar den ikke anbringes paa rette Plads, og man viser sin Moralitet af sine Gerninger, ikke af sine Ord.

Der er Gæring og Spænding overalt. Alle klage, alle ville en Forandring, overalt samler man sig i Partier — ikke blot politiske, hvis Livsmagt hører Døgnet til — men sociale, økonomiske, der kæmpe en Kamp for Livet.

Og til den Kamp maa Skolen ruste sine Elever. Det gaar ikke an blot at proppe og fylde dem. Overfor Propning og Fyldning ere de som revnede Krukker: Der maa stadig hældes i dem, fordi der siver lige saa meget ud, som der fyldes i, og naar Paafyldningen standser, løber Krukken tør.

De fleste Forældre — en Mængde Lærere med — mene, at naar blot Lektierne ere lærte, saa er Maalet naaet og alt, som det skal være. Mere ødelæggende Vildfarelse eksisterer ikke paa Undervisningens Omraade. Man kunde med lige saa stor Føje hævde, at den, der havde lært en Kogebog uden ad, var dygtig til at lave Mad, at Regnekunst var at kunne den lille Tabel, eller at den, der havde lært en Rolle paa Ramse, ogsaa var Skuespiller. Ingen kan benytte en Kogebog, uden han har lært at lave Mad; først naar Skuespilleren kan sin Rolle, begynder han at indstudere den, og først naar Lektien er lært, kan der være Tale om at omsætte den til aktuelt Stof i Barnesjælen. Og denne Omsætning er en af Skolemandens Hovedopgaver. Gennem den former og modner han sin Elevs Aandsevner.

Og Omsætningen sker ved at lære Eleven at tænke.

Den almindelige uvidenskabelige Tænkning har sin Teknik lige saa vel som den videnskabelige. Medens denne bevæger sig i Begreber, i Abstraktioner, er Livsnerven i den almindelige Tænkning det konkrete, Billedet, Forestillingen.

Og jævnsides med Indøvelsen i Tænkning gaar Udviklingen af Hukommelsen. Eleverne skulle ogsaa lære at huske i Billeder. Den rent mekaniske Hukommelse, der blot arbejder med Ord, er en upaalidelig Tjener. Men Billeder og Forestillinger efterlade i Hjernen Indtryk, der let vækkes, og som det ikke koster stor Umage at holde ude fra hverandre. Gennem Udviklingen og Formningen af Tænkeevnen grundlægges tillige Evnen og Lysten til at søge efter Sandheden, Evnen til rent praktisk, baade moralsk og borgerligt, at kunne give Grunde for sine Anskuelser og sin Handlemaade, samt en tilsvarende Utilbøjelighed til Overfladiskhed. Den, der har lært at tænke, ejer Forudsætningerne, de nødvendige, for Grundighed og solid Udvikling, Den, der ikke har lært det, vandrer sit Liv i Sand, hans Trin sætte intet Spor. Manden med den øvede praktiske Tænkning er — forholdsvis — fri og uafhængig; Manden, der lever paa løse Meninger og tilfældige Indtryk, er afhængig som en Træl.

Og her ligger en af Hovedforskellighederne ved den daarlige og den gode Skole. For den første er den lærte Lektie Maal, for den anden er den Middel. Men det er noget, som ikke altid erkendes eller forstaas, især ikke af det Flertal af voksne, der selv ikke kunne tænke. Og af denne Mangel paa Indsigt resulterer den Mængde Middelmadighed, der findes i Samfundet. De medfødte Evner ere sjældent saa gode, at de ikke trænge til meget omhyggelig Uddannelse for at slaa over i Dygtighed. Man lader sig ofte narre af en vis Fiffighed, der især kommer frem i Forretningslivet. Den Fiffighed har intet med Dygtighed at gøre, endnu mindre med Godhed, Humanitetsfølelse og Samfundssans, den er kun en særlig energisk Form for Egenkærlighed, et særligt opmærksomt Øje for egen Fordel,

der lige saa hyppig træffes blandt Menneskeædere som i civiliserede Samfund.

Men idet man indøver Eleverne i aktuel Tænkning, skal man ingenlunde indskrænke sit Stof til det, der staar i Skolebøgerne. Man kan ikke noksom forbavses over den Lethed, hvormed Folk Aar efter Aar finde sig i at leve i Uvidenhed om mangfoldige Ting, som det er af allerstørste Vigtighed for dem at vide. Dette gælder ganske særligt om alt, hvad der falder ind under Begrebet Samfundslære. Her er Uvidenheden stor og den Fortræd, der foraarsages ved den, vidtrækkende. Thi denne Uvidenhed er en Hemske paa Fremskridtet. Det er saa langt fra, at man ved at tage virkelig aktuelle Spørgsmaal for skulde komme inden for Grænserne af den berygtede »Overanstængelse«, at det snarere er en Rekreation for Barnet at faa Besked om saadanne Forhold, der foregaa lige for dets Øjne.

Ejheller er der Frygt for, at Børnene ved den stærke Behandling af aktuelle Spørgsmaal skulde blive overmodne, gammelkloge; thi Sagen drejer sig jo ikke blot om, »hvad« der tages for, men nok saa meget om, »hvorledes« dette sker. Og saa kan man jo sige, at det dog altid er bedre, at Børn raisonnere som voksne, end at voksne raisonnere som Børn. —

Endnu kun et Par Ord om Opdragelsen.

Saa længe Børnene ere smaa, skulle de lystre blindt, de skulle bøje sig modstandsløst for Opdragerens Autoritet, og brister det paa Lydighed, maa den fremtvinges.

Men snart blive Børnene saa store, at de ønske at vide »hvorfor«. Og dette Ønske er det Opdragerens Pligt at imødekomme uopfordret. Bedst er det at lade Børnene selv prøve paa at finde Grundene til et givet Paalæg eller Forbud. Herved gøres de først til det, de dog virkelig ere, Parter i Sagen, og saa bliver der ingen Plads for Trods eller for den Skinlydighed, der er agtpaagivende, saa længe Opdrageren er til Stede, men tager Oprejsning ved en kvalificeret Ulydighed, naar han er gaaet.

Det er en saare let Sag at beherske den Del af Børnenes Liv, vi se. Men gennem Opdragelsen skulle vi skaffe os Indflydelse paa den Del, vi ikke se, thi det er gennem den, Børnenes Moralitet udvikles.

Vi skulle disciplinere vore Børn gennem Opdragelse, ikke ved Prygl, Skænd eller Formaninger — disse 3 Former for Paavirkning rive langt mere ned, end de bygge op. Og dette gælder, hvad enten man staar overfor en Samling Elever eller et enkelt Barn. Opdragelsens Alpha og Omega er den personlige Paavirkning. Man kan ikke lære sig til at være Opdrager, uden man er født med Evnen. En dygtig Skolemand kan dreje saa nogenlunde ethvert Barn til Vinden, kun han faar Lov at raade, og der saa paa Bunden af Barnets Sjæl er blot eet Kvint Æresfølelse. Men det maa der ogsaa være. Derfor er Opgaven saa vanskelig overfor den dovne Elev. Thi Dovenskab kvæler al Æresfølelse.

For en Del Aar siden arbejdede jeg stærkt i Skrift, Tale og Gerning for Fællesundervisning mellem Piger og Drengene. Tiden var den Gang ikke til det. Der skulde brydes med en Tradition, og det falder lidt vanskeligt for de fleste. Men nu, i det sidste Par Aar, have Forældre — i Regelen saadanne, der allerede havde Sønner i Skolen — bragt mig deres Pigebørn til Undervisning. Jeg skal lejlighedsvis udtale mig udførligt om denne Sammensmeltning. Her bemærker jeg kun, at den volder mig den største Glæde, og at jeg venter mig alt smukt og godt ud af den.

I Juli 1895.

Juel-Hansen.

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER). KJØBENHAVN.